

X Kongres Ekonomistów Polskich

II dzień Kongresu – 29.11.2019 r., godz. 10.10 – 11.40

Sesja II - SFERA REALNA GOSPODARKI

Panel 10 - Model kapitalizmu, granice ewolucji

Moderatorzy: prof. Elżbieta Mączyńska/ prof. Piotr Pysz

Paneliści:

dr Justyna Bokajło

dr Sławomir Czech

prof. Jerzy Kleer

prof. Kazimierz Meredyk

prof. Maciej Miszewski

prof. Marcin Piątkowski

prof. Ryszard Rapacki

1) Jak przebiega i dokąd zmierza ewolucja współczesnych typów (odmian) kapitalizmu? Czy poddaje się ona jeszcze kontroli i sterowaniu przez narodowe i - przede wszystkim - międzynarodowe organy władzy politycznej?

2) Dla ścisłości należy rozróżnić pomiędzy ewolucją teoretycznych modeli kapitalistycznej gospodarki rynkowej w literaturze oraz realnie istniejącymi typami (odmianami) tej gospodarki. Konkurencyjny ład gospodarczy w ujęciu Euckena jest przykładem teoretycznego modelu.

3) Czy ludzkość może współcześnie pozwolić sobie jeszcze na dalszą, bardzo słabo kontrolowaną i prawie niesterowalną ewolucję rynkowego kapitalizmu zgodnie z fizjokratyczną zasadą „**laissez-faire, laissez passer, le monde va de lui meme**“? Może rynkowy kapitalizm podlega obecnie swoistej metamorfozie, jak to ujął Ulrich Beck w swojej książce?

4) Karl Popper: “historia sama w sobie (...) nie ma ani celu ani też sensu. Ale my możemy się zdecydować zapewnić jej zarówno jedno, jak i drugie“. Czy spełnienie tego postulatu wiedeńsko-brytyjskiego filozofa jest jeszcze możliwe (realistyczne) we współczesnym świecie?

5) W wielu publikacjach występuje porównanie obecnej sytuacji świata z ostatnimi latami przed pierwszą wojną światową. W związku z tym wyłania się pytanie, czy czeka nas dalsza ewolucja kapitalistycznej gospodarki, czy też może jednak jakaś, niekoniecznie proletariacka, rewolucja, wojna, czy nawet globalna katastrofa ekologiczna?

6) Wychodząc od znanych z literatury teoretycznych modeli ładu społeczno-gospodarczego, stanowionego (Eucken) i spontanicznego (von Hayek), uzasadniona wydaje się teza, że ład/ nieład spontaniczny wypiera coraz bardziej w skali międzynarodowej ład stanowiony. Czy można to ocenić jako sukces polityki społeczno-gospodarczej, czy też raczej jako oznakę jej zawodności?

7) Jeśli teza o głębokim kryzysie współczesnego rynkowego kapitalizmu jest prawdziwa (kapitalizm jest w ciągłym kryzysie, albo grozi mu może nawet upadek), to czy można sobie wyobrazić, co będzie po kapitalizmie?

8) Jak ocenić występujący współcześnie trend ku kapitalizmowi państwowo-rynkowemu (Polska, Węgry, ale przede wszystkim Chiny)? Czy zachodni albo - jeszcze konkretniej - liberalny/ ordoliberalny ekonomista może to zrozumieć?

9) Czy kryzys liberalnej demokracji i idący z tym w parze zwrot wielu społeczeństw w kierunku politycznych rozwiązań autorytarnych zagraża, czy może wręcz przeciwnie - wspiera rozwój rynkowego kapitalizmu? Przykład pomyślnego rozwoju gospodarki chilijskiej pod rządami „chicago boys”.

10) Czym można wytłumaczyć fakt, że w zasadniczych dyskusjach dotyczących przyszłości rynkowego kapitalizmu ekonomiści nie odgrywają już - jak w przeszłości - wiodącej roli, zdają się być wypierani coraz bardziej przez przedstawicieli innych nauk społecznych, szczególnie w dyskusjach w mediach (historycy, socjologowie, politolodzy i inni)?

11) Czy model społecznej gospodarki rynkowej traci obecnie na użyteczności?

12) Jaki wpływ na ewolucje modeli kapitalizmu miał Konsensus Waszyngtoński?

13) Czy właściwym kierunkiem dla Polski jest koncepcja Konsensusu Warszawskiego (autorstwa M. Piątkowskiego)?